

Bijlage 1: Toiletten in Heerlen:

Algemeen

Waarom zijn voldoende toiletten belangrijk?

Er zijn verschillende redenen waarom voldoende toiletten belangrijk zijn namelijk:

1. Toiletten horen bij een gastvrije gemeente.
2. Nu blijft één op de vier buikpatiënten regelmatig thuis uit angst om geen toilet te vinden. Dit is geen ongedefinieerde angst, want vier op de tien buikpatiënten kan te vaak ook geen toilet vinden als zij aandrang voelen. Daarnaast wordt vier op de tien buikpatiënten weleens geweigerd bij toiletten bij winkels, horeca en supermarkten. Voldoende toiletten zorgen er voor dat de 2 miljoen buik- en 1,5 miljoen blaaspatiënten in Nederland zich vrij kunnen bewegen en zorgeloos op pad kunnen gaan.
3. Nederland vergrijst en de 2,4 miljoen ouderen wonen steeds langer thuis. Echter, zij kunnen vaak minder snel naar een toilet lopen dan jongeren, en hebben vaker een zwakkere blaas. Als ouderen thuisblijven vanwege een tekort aan toiletten dan leidt dit versneld tot vereenzaming, met hogere Wmo- en zorgkosten tot gevolg.
4. Mensen gaan niet winkelen of eerder naar huis als er onvoldoende toiletten zijn.
5. Ook voor toeristen, expats en dagjesmensen zijn voldoende toiletten belangrijk. In Zuid-Europa is het normaal dat supermarkten voor iedereen toegankelijke toiletten hebben. Als je je gemeente aantrekkelijk wilt houden voor buitenlandse toeristen, dan zijn meer toiletten echt noodzakelijk.

Wanneer zijn er voldoende toiletten?

De norm

Er zijn geen wettelijke verplichtingen op het gebied van openbare toiletten en opengestelde toiletten. Op basis van onderzoek is de Maag Lever Darm Stichting tot de volgende norm gekomen: Om de 500 meter een toegankelijk en schoon openbaar of opengesteld toilet in het centrum van een stads- of dorpskern en in drukke voetgangersgebieden. Deze norm is ook gehanteerd in het onderzoek dat is uitgevoerd.

Soort toilet (openingstijden)

Er zijn 2 soorten toiletten namelijk openbare en opengestelde toiletten. Openbare toiletten zijn in principe 24/7 toegankelijk (of met ruime openingstijden). Ze kunnen in een gebouw (zoals een treinstation) zitten of vrijstaande toiletunits zijn. Opengestelde toiletten zijn toiletten in openbare gebouwen (gemeentehuizen, bibliotheken, zwembaden, buurthuizen en dergelijke) maar ook bij dienstverleners zoals banken, winkels, horeca of supermarkten waar ook niet-klanten naar het toilet mogen, in de regel zonder het te vragen. Soms zijn ze gratis, soms niet. Deze toiletten zijn gesloten als het gebouw ook gesloten is.

Toiletten voor mindervalide mensen.

Vanuit inclusie is het ook belangrijk dat iedereen mee kan doen. Voor mensen in een rolstoel of met een rollator zijn invalidentoiletten onmisbaar en ze gaan vaak niet uit huis zonder te weten of ze naar de wc kunnen. Vanwege hun beperking zijn immers veel minder toiletten voor hen toegankelijk. Dit geldt ook voor mensen met een visuele beperking dat er soms aanpassingen nodig zijn om een toilet te kunnen gebruiken (denk bijvoorbeeld aan aanpassing van een display om een openbaar toilet te openen).

Het onderzoek, de resultaten en hoe nu verder?

Zijn er voldoende toiletten in Heerlen?

Uit het onderzoek van Studenten van Zuyd volgt dat als je uitgaat van de 500 meter regel voldoende toiletten in Heerlen zijn. In onderstaand schema is een overzicht van de onderzochte toiletten toegevoegd. Als je kijkt naar het soort toilet dan heeft alleen Heerlen-centrum een openbaar toilet. In de stadsdelen is geen openbaar toilet. Dit betekent dat er geen toilet is dat 24 uur per dag beschikbaar is. Op de Heerlerbaan is geen mindervaliden toilet. In de andere stadsdelen wel.

Overzicht toiletten in Heerlen:

Algemeen

Er is geen bestaand compleet overzicht van openbare, opengestelde en toegankelijke toiletten in Heerlen. Samen met de ervaringsdeskundigen, ondernemers en de info van de hoge nood app is een overzicht gemaakt van de toiletten in Heerlen die in het onderzoek worden meegenomen. Het is dus geen compleet overzicht van alle toiletten in Heerlen.

In dit overzicht staan 23 toiletten.

Toiletten Heerlerbaan

Beoordeelde toiletten	Openbaar 24 uur open	Opengesteld	toegankelijk	Is bezocht maar geen van deze opties	Betalen voor toiletgebruik
DA drogisterij Heerlerbaan				X	
Plus Heerlerbaan		X			
Frituur Heerlerbaan				X	
Aldi Heerlerbaan				X	

Toiletten Hoensbroek

Beoordeelde toiletten	Openbaar	Opengesteld	toegankelijk	Is bezocht maar geen van deze opties	Betalen voor toiletgebruik
Brass 48 Hoensbroek		X	X		
Lunchroom 28 Hoensbroek		X			
Pannekoek Hoensbroek				X	
Bakkerij Voncken Hoensbroek		X			Gratis voor klanten. Niet klanten betalen voor gebruik
Broodje gebroek Hoensbroek		X			
Hajar Hoensbroek				X	
Amicitia		X	X		

Toiletten Heerlerheide

Beoordeelde toiletten	Openbaar	Opengesteld	toegankelijk	Is bezocht maar geen van deze opties	Betalen voor toiletgebruik
Bufkes Heerlerheide		X			Gratis voor klanten. Niet klanten betalen voor gebruik
Plus				X	
Corneliushuis		X			
Bibliotheek		X			
Blokker Heerlerheide				X	

Toiletten Heerlen-Centrum

Beoordeelde toiletten	Openbaar	Opengesteld	toegankelijk	Is bezocht maar geen van deze opties	Betalen voor toiletgebruik
Cafe Tess Heerlen-Centrum				X	
Hema Heerlen-Centrum		X	X		X
Corio Heerlen-Centrum		X	X		X
't Loon Heerlen-Centrum		X	X		X
Berden Heerlen		X	X		X
Station Heerlen		X	X		X
Promenade toilet	X		X		X

Welke adviezen komen er uit het onderzoek van de studenten?

- *Aantal opengestelde toiletten verder te optimaliseren.*
Advies: met ondernemers en andere partijen, die nog niet bezocht zijn, in gesprek te gaan of zij bereid zijn hun toiletten vrijblijvend open te stellen.
- *Duidelijk communiceren aan bezoekers en inwoners waar de toiletten zijn.*
Advies: Inzet van eigen kanalen en kanalen van partners en aansluiten bij de landelijke HogeNood App
- *Het stigma rondom toilet gebruik verkleinen.*
Veel mensen schamen zich en vinden het moeilijk om te vragen of ze naar het toilet mogen. Als een ondernemer negatief reageert wordt het nog lastiger. Advies: ondernemers informatie te geven om bewust te laten worden van het feit dat opengestelde toiletten belangrijk zijn.
- *Bewustwording creëren bij ondernemers over de toegankelijkheid.*
Advies: Ondernemers informeren over het belang van voldoende toegankelijke toiletten en hun stimuleren om hun toiletten toegankelijker te maken.

Hoe nu verder?

Op basis van de resultaten van het onderzoek gaan wij:

a. Bewustwording creëren en optimalisering van het aantal opengestelde en toegankelijke toiletten

Ondanks dat wij reeds beschikken over voldoende toiletten willen wij het aantal opengestelde en toegankelijke toiletten in de winkelcentra verder optimaliseren. Reden is dat als een van de opengestelde toiletten niet meer opgesteld zijn of buiten gebruik is wij voldoende alternatieven kunnen bieden.

Hiervoor stellen we een communicatieplan op met als doel bewustwording creëren en het bereiken van de doelgroep. Dit plan wordt in het tweede kwartaal 2022 opgesteld, waarbij:

- Via onze eigen kanalen de beschikbaarheid van toiletten in de stad wordt gecommuniceerd. Hierbij wordt gekeken of we dit ook nog in samenwerking met andere partners kunnen doen.
- Ondernemers informatie krijgen om bewust te worden van het feit dat opengestelde toiletten belangrijk zijn.
- Het aanmelden van ondernemers voor het openstellen van het toilet
- Samen met het ondernemershuis bewustwording creëren bij ondernemers over de toegankelijkheid en hem op deze wijze stimuleren om hun toilet toegankelijker te maken.

De uitvoering van het plan start in het tweede kwartaal 2022.

Daarnaast sluiten wij aan bij de landelijke HogeNood App. Met deze app kun je snel het dichtstbijzijnde toilet vinden. De HogeNood App is namelijk al bekend binnen de doelgroep en in de rest van Nederland. Ook dit zal gecommuniceerd worden via onze kanalen.

b. Haalbaarheidsonderzoek minimaal 1 openbaar toegankelijk toilet in ieder stadsdeel start tweede kwartaal 2022

Er zijn in Heerlen voldoende opengestelde toiletten. We hebben slechts één openbaar toilet. Het voordeel van een openbaar toilet is dat deze 24 uur geopend zijn. Er zal nader onderzocht worden of en hoe er minimaal 1 openbaar toilet moet zijn in de winkelcentra van ieder stadsdeel. Hierbij zullen ook de kosten in beeld gebracht worden. Het eventueel opnieuw inzetten van het toilet van het station (eerdere raadvraag) zal in dit onderzoek worden meegenomen. Het toilet zal door een deskundige moeten worden beoordeeld om te bekijken of het nog ingezet kan worden.